

Základní údaje

Jihoafrická republika (JAR) se skládá z devíti provincií (Free State, Gauteng, Kwazulu, Limpopo, Mpulanga, Natal, Severozápadní provincie, Severní Kapsko, Východní Kapsko a Západní Kapsko), které jsou řízeny provinčními vládami.

Na základě výsledků všeobecných (národních a provinčních) voleb je Národním parlamentem jmenován prezident, který je hlavou moci výkonné a jako předseda vlády jmenuje a schvaluje ministry. Nynějším prezidentem je od února 2018 Cyril Ramaphosa, který vystřídal Jacoba Zumu.

Zahraněční obchod

Nejdůležitějším zahraničním partnerem JAR je Čína, a obecně Asie, která představuje 45 % jak vývozu, tak i dovozu. Ze států EU má největší zahraniční obchod s JAR Německo.

Vývoz z JAR je zaměřený především na nerostné suroviny, zlato, diamanty, platinu, ale také dopravní prostředky či stroje a zařízení. Do Číny směřuje největší podíl vývozu JAR a to ve výši 16 %. S velkým odstupem následují USA, Indie a Spojené království (každý stát představuje cca 7,5 % vývozu).

Struktura dovozu do Jihoafrické republiky je poměrně různorodá. K hlavním dovozním komoditám patří stroje a zařízení, minerální produkty, osobní automobily a jiná motorová vozidla, letadla, chemikálie, ropa, léčiva, a další.

Makroekonomický výhled

Ekonomický vývoj JAR nebyl až tolik poznamenán hospodářskou krizí, jako tomu bylo například u některých států EU.

Z poměrně slušných čísel růstu HDP se jihoafrická ekonomika propadla v roce 2009 na -1,5 % HDP, aby v následujícím roce už opět rostla o 3 % HDP. Toto tempo růstu si však země nepodržela dlouho a momentálně osciluje kolem 1 % HDP.

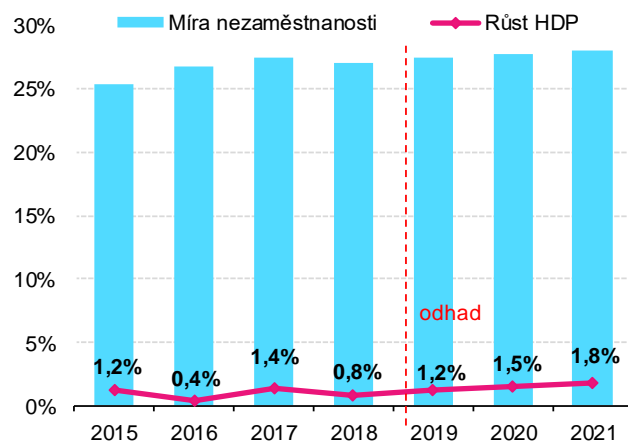
Krátkodobou recesí (druhou od počátku 90. let) si jihoafrická ekonomika zažila v prvních dvou čtvrtletích roku 2018, kdy se ekonomika (dle údajů stat. úřadu JAR) propadla v 1Q o 2,7 % HDP a ve druhém o 0,5 % HDP. I přes recesi se díky růstům z 3Q (2,6 % HDP) a 4Q (1,4 % HDP) celkový růst za rok 2018 dostal do kladných čísel na 0,8 % HDP. Nejvíce rostl v roce 2018 (oproti roku 2017) finanční sektor a doprava, největší příspěvky k růstu HDP měl finanční sektor (+0,4 p. b.) a vládní výdaje (+0,2 p. b.). Špatný rok naopak zaznamenalo zemědělství, těžba a stavebnictví.

Pro následující roky se odhaduje mírné zrychlování ekonomiky, pro rok 2020 ve výši 1,5 % HDP a v roce 2021 by měla ekonomika JAR růst podle údajů IMF o 1,8 % HDP.

Celková inflace se v JAR pohybuje v posledních letech mezi 4 % až 6 %. Podle dostupných dat statistického úřadu JAR byla roční míra inflace v červnu 2019 ve výši 4,5 % (stejně jako tomu bylo v předchozím měsíci). Na výši inflace se hlavně podílely potraviny, nealkoholické nápoje a bydlení.

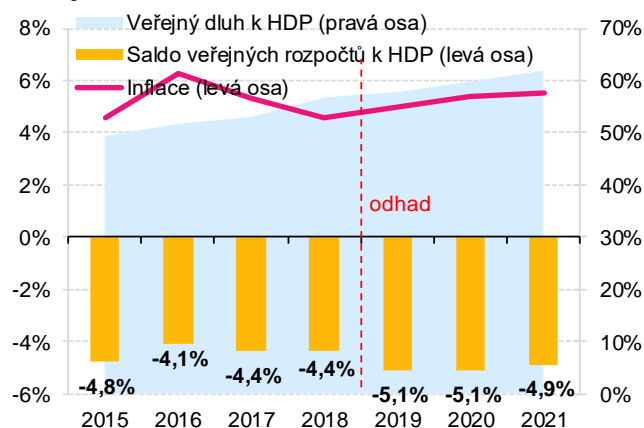
Oficiální název	Jihoafrická republika
Počet obyvatel	58,78 mil. (1H 2019)
Rozloha	1 219 090 km ²
Měna	Jihoafrický rand (ZAR)
Úřední jazyk	Velké množství (Zulu, Xhosa, afrikánština, Sepedi, angličtina ...)

Vývoj ekonomického růstu a míry nezaměstnanosti

Zdroj: IMF

Veřejné finance a inflace

Zdroj: IMF

Vybrané ukazatele trhu práce

Míra nezaměstnanosti JAR se dlouhodobě pohybuje na úrovních, které jsme byli zvyklí vídat v době světové hospodářské krize u Řecka – tedy kolem 25 %. Situace na trhu práce se v čase v JAR moc nezlepšuje, v minulých letech docházelo spíše k mírnému navýšování počtu nezaměstnaných. Podle výsledků čtvrtletního průzkumu pracovních sil za 2. čtvrtletí 2019, jak je zveřejňuje statistický úřad JAR (Stats SA), míra nezaměstnanosti vzrostla na 29 % oproti 27,6 % v prvním čtvrtletí roku 2019.

Základy obchodního práva

Registrace firmy v Jihoafrické republice trvá dle *Doing Business 2019* zhruba 40 dní (některé procedury probíhají současně) a vyjde na cca 200 ZAR. Konkrétní náklady se můžou lišit v závislosti na formě podnikání a velikosti společnosti.

Daně

Sazba daně pro korporace v Jihoafrické republice je ve výši 28 %. Pro menší podniky (jejichž členové/vlastníci jsou fyzické osoby a jejichž příjem je do výše 20 miliónů jihoafrických randů) jsou stanoveny daňové sazby: 0 % do zdanitelného příjmu 79 tis. ZAR; 7 % od 79 tis. do 365 tis. ZAR; 21 % od 365 tis. ZAR do 550 tis. ZAR a 28 % pro zdanitelný příjem přesahující 550 tis. ZAR.

Základní sazba daně z přidané hodnoty je v Jihoafrické republice od dubna 2018 nastavena ve výši 15 %, kdy byla zvýšena z předchozích 14 %. Nedaní se vývoz, silniční a železniční doprava, finanční služby, mezinárodní doprava apod.

Sazby daně z příjmu jednotlivců jsou klouzavě progresivní. Nejnižší 18% sazba se použije do zdanitelného ročního příjmu ve výši 195 850 Jihoafrických randů a nejvyšší 45% u příjmu přesahující 1 500 001 ZAR. Ostatní daňové sazby viz tabulka.

Daně	Sazba
Korporátní daň	28 %
Daň z příjmu jednotlivců	18 % - 45 %
DPH (základní)	15 %

Zdroj: The SA Revenue Service, AVALARA VATlive, Deloitte, PWC

Zdanitelný příjem (ZAR)	Daňová sazba
0 – 195 850	18 %
195 851 – 305 850	26 %
305 851 – 423 300	31 %
423 301 – 555 600	36 %
555 601 – 708 310	39 %
708 311 – 1 500 000	41 %
1 500 001 a vyšší	45 %

Zdroj: The South African Revenue Service

Investiční pobídky

Vláda Jihoafrické republiky nabízí zahraničním investorům poměrně široké spektrum investičních pobídek. K dispozici jsou např. pobídky na kapitálové výdaje pro společnosti, které chtějí rozšířit své výrobní kapacity, pobídky pro zvýšení konkurenceschopnosti (např. pro výrobce zlatých šperků), pobídky pro specifická odvětví (zpracovatelský průmysl, automotive, textilní průmysl, filmový průmysl, turismus apod.), regionální pobídky a pobídky pro výzkum a vývoj (malé i velké VaV projekty, daňové úlevy, venture kapitálový fond aj.)

Index	Pořadí států			Charakteristika
	JAR	ČR	z počtu	
Doing Business	82.	35.	190	Hodnotí podmínky pro podnikání (celkem 10 subindexů)
Index ekonomické komplexity	47.	9.	125	Úroveň produkčních možností země
Světový index míru	127.	10.	163	Bezpečnost dané země – hodnoceno celkem 23 indikátorů (např. kriminalita, přístup ke zbraním, politická nestabilita, sousedské vztahy apod.)
Index vnímání korupce	73.	38.	180	Míra vnímání korupce ve veřejném sektoru
Globální index konkurenceschopnosti 4.0	67.	29.	140	Mapuje prosperitu a produktivitu zemí
Energetická závislost (v %)	-14,5	31,6	Ø EU 52,3	Závislost země na dovozu energetických komodit

Zdroj: *Doing Business Index 2019, Economic Complexity Rankings 2017, Global Peace Index 2019, Corruption Perceptions Index 2018, The Global Competitiveness Report 2018, World Bank – Energy imports, net (% of energy use) 2015*